

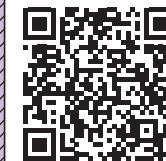
Hjemme hos oss

Oversikt

Kunsten å lære

TEMA
2

OVERSIKT OVER TEMA 2

MÅL:	Undre seg over og utforske ulike måter å leve sammen på i hjem og familier, gjennom å bli kjent med eget og andres hjem. Reflektere over hva som skaper et godt hjem og et godt liv, og bli kjent med egne ønsker for fremtidens hjem. Samle, organisere og deretter beskrive og forklare funnene sine. Ta i bruk minnet og sansene for å se for seg og gjenspeile hverdagsrutiner i oppvarming, og øve på fysisk respons, lytting og på å ta stilling til ulike påstander i refleksjon.
SAMMENDRAG:	Gjennom å skulle hjelpe en forsker, blir elevene i tema 2 forskerassistenter som skal beskrive, forklare og samle kunnskap om egne og klassens familier og hjem. De skal også skissere hvordan de ønsker å ha det i hjem og familie. Ved hjelp av ulike drama- og billedkunstøvelser blir temaet belyst på ulikt vis, og temaet avsluttes med at forskeren kommer tilbake og henter alt innsamlet materiale.

GENERELL VEILEDNING TIL TEMA 2:

Det skjer ting som ikke er greit i mange familier. 1 av 10 opplever seksuelle overgrep og 1 av 12 barn blir utsatt for grov vold, og 1 av 12 barn har foreldre som strever med rus (ref. korus-sor.no). En kort film med forslag til måter å samtale med barnegruppa om dette finnes f.eks her: <https://www.korus-sor.no/samtaler-med-barn/> (nederst: snakke i barnegrupper) og opplegg finnes her www.jegvet.no (1. – 4. trinn). Det er viktig at HMS for barn løftes fram i løpet av temaet, og at alle voksne er forberedt, f.eks gjennom å se filmen, og er klare for å ta imot dersom noe kommer fram brått underveis.

En del oppgaver i tema 2 kan kanskje medføre litt støy. Før du hysjer: Vurdér om det er konstruktiv støy (fordi de jobber, finner ut av ting sammen, deler med hverandre) eller er det destruktiv/ødeleggende? Er det konstruktiv støy, så se det gjerne an, og dersom det er nødvendig å senke lydnivået, finn en måte å gjøre det på uten å avbryte eller ødelegge arbeidsflyten.

Et prinsipp som ligger til grunn for Kunsten å lære er prinsippet om produksjon, ikke re-produksjon. Dette innebærer at elevene i størst mulig grad skal finne veien selv, også når det er snakk om statistikk eller tallrekker, og at det derfor er viktig å være varsom med å vise et eksempel på hvordan man gjør ting før elevene skal prøve seg, da dette som oftest fører til re-produksjon. Alternativer til dette er å enten a) finne mange og ulike eksempler, slik at det blir til inspirasjon og ikke oppfattes som en fasit eller b) å vise eksempler på standarder i etterkant, etter elevene selv har lagd sitt forslag.

TEMA 2	DAG 1	DAG 2	LÆRERSTYRT DAG 3-4	DAG 5	DAG 6
Sammendrag av innhold	Trigger med forsker (lærer i rolle) som gir oppdrag om forskning på hjem og familie. Mime-oppvarming med gjenskaping av morgenrutine. Lage lang fellestegning av bolig og skape det til et nabolag. Hjem-statuer i frys av det som trengs og det vi ikke vil ha i et hjem. Reflektere over påstander fra økta gjennom fysisk hoppe-refleksjon.	Mime-oppvarming med gjenskaping av etter-skoletid-rutine og møte med familien. Bli kjent med egen familie gjennom store (og små) tall på rekke, og deretter lage et bittelite familieportrett. Reflektere over påstander fra økta gjennom fysisk løpe-refleksjon.	Mime-oppvarming med sanseintrykk og sansekort. Reflektere over påstander fra økta gjennom fysiske refleksjoner. Bør: Ta opp «Hva er greit og hva er ikke greit i familier. HMS for elever». Se ellers ideer til opplegg.	Mime-oppvarming med hemmelig oppdrag (mime for hverandre) i par. Lage kollasj av et drømmeoppholdsrom de kan trives i, med dronningen (og dracula) befaler som ramme. Forberede presentasjon av innsamlet materiale til forskeren. Reflektere over påstander fra økta gjennom fysisk valgfri refleksjon.	Mime-oppvarming med hemmelig oppdrag (mime for hverandre) i par. Elevene lager egne familier i grupper, og bygger et hjem til familien av tepper og gym-utstyr, og spiller rollespill/leker. Forskeren (lærer i rolle) kommer tilbake og tema 2 oppsummeres. Reflektere over påstander fra økta gjennom fysisk valgfri refleksjon.
Rom	Åpent rom, evt. gymsal	Åpent rom, evt. gymsal	Åpent rom, evt. gymsal.	Åpent rom, evt. gymsal	Gymsal

Fortsett på andre siden!

Fortsett på andre siden!

Fortsett på andre siden!

NOTATER

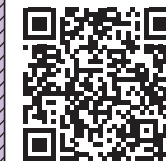
Hjemme hos oss

Oversikt

Kunsten å lære

TEMA
2

TEMA 2	DAG 1	DAG 2	LÆRERSTYRT DAG 3-4	DAG 5	DAG 6
Materiell	<p>Kostymer: Forskerfrakk, skriveblokk og penn, løsskjegg/parykk/briller (noe som endrer utseendet), klassesett med forskerskilt.</p> <p>Bolk A: Stor papirrull, tape til å feste rullen på gulvet, fargestifter til alle, musikkspiller som kan kobles til spilleliste med rolig musikk. Kamera.</p> <p>Bolk B: Lapper eller post-it i to forskjellige farger og penn.</p>	<p>Bolk A: En rull maskeringstape, kamera, skriveblokk og penn. Bolk B: Yoghurtlokk/smørlokk og andre plastlokk med «ramme» - 1 til hver elev, 1 hvitt ark A4/A5 110 g tykkelse til hver elev, tynne fargeblyanter til alle, akrylmaling i brun og svart, malepensler til alle, saks til alle, limstifter, tråd og nål til oppheng. Underlag til å male på.</p>	<p>Sansekort (fra ressursbank)- 1 sett pr. elev</p>	<p>Bolk A: Utklipp av møbler fra ressursbank (maler printes i farget A3 fra pdf-ene) og fra interiør-blader. Pass på at det er nok utklipp til at elevene har mye å velge mellom. Alle klippes ut i forkant av økten, "rom-mal" printet ut på farget A3 ark, nok til hver enkelt elev, limstift til hver enkelt elev, Blyant + fargeblyanter til hver elev</p> <p>Bolk B: Tape/Læretyggis/Tegnestifter (til oppheng), tusj og plakater til oppsett av funn.</p>	<p>Bolk A: Maskerings- eller elektriskertape (flere ruller). Tepper, pledd, stoff, puter, stoler, bord (det man får samla, og som er tilgjengelig), utstyr frå gymsalens lager (alt mulig kan brukes!)</p>
Forberedelser i forkant	<ul style="list-style-type: none">• Lage en spilleliste med rolig musikk (Idé: kanskje musikk med hus/hjem/ nabolag-tematikk?)• Tenke ut spørsmål til oppvarming, samt påstander til refleksjon• Kunstner: Forberede en forsker-karakter• Avtal hva som skjer når kunstner er ute av rommet (før og etter forsker-karakter).	<ul style="list-style-type: none">• Tenke ut spørsmål til oppvarming, samt påstander til refleksjon• Samle inn yoghurtlokk/smørlokk og lignende med «ramme», minst 1 lokk til hver elev, men gjerne flere (for å gi valgmulighet). (NB! Gjøres tidlig!) Idé: Kan elevene få i oppgave å ta med lokk hjemmefra noen dager før?	<ul style="list-style-type: none">• Tenke ut spørsmål til oppvarming, samt påstander til refleksjon• Printe og klippe opp sansekort.	<ul style="list-style-type: none">• Klippe ut alle møblene som skal brukes fra maler og interiørmagasin. Pass på at det er nok utklipp til at alle elevene har mye å velge mellom. (NB! Mye forarbeid!)• Printe rom-maler på farget A3-ark. - - Sørg for at alt som er samlet inn av materiale fra tema 2 finnes i rommet, til bolc B.• Evt. printe bilder og andre funn som er samlet inn digitalt/eller forberede (effektiv) presentasjon av det samme materialet på skjerm.• Tenke ut spørsmål til oppvarming, samt påstander til refleksjon	<p>Kunstneren: Husk kostyme og rolle til forsker-karakteren.</p>

NOTATER

Hjemme hos oss

TEMA 2: OVERORDNET FAGLIG FORANKRING OG KOMPETANSEMÅL

Kunsten å lære

TEMA

2

A) TVERRFAGLIG TEMA:

FOLKEHELSE OG LIVSMESTRING

Bli bevisst på sin eigen identitet og si eiga identitetsutvikling og forstå individet som ein del av ulike fellesskap. Innsikt i korleis relasjonar og tilhøyrse blir påverka av samhandling med andre. Bidra til at elevane kan gjere gode livsval og handtere utfordringar knytte til mellom anna rus og utanforskap. Bidra til å identifisere område der menneskeverdet blir utfordra, og peike på tiltak for å verne om dei grunnleggjande behova menneske har. Bidra til å skape forståing, respekt, toleranse for mangfald og andre sine verdiar og livsval, og gje perspektiv på kva eit godt liv kan vera. Utvikle evne til å uttrykke seg gjennom spill, sang, andre vokale uttrykk og dans. Kunstneriske uttrykk gir mulighet til å forstå både eget og andres følelsesliv bedre, og dette legger grunnlag for god psykisk helse.

Utvikle elevenes muntlige og skriftlige retoriske ferdigheter, slik at de kan gi uttrykk for egne tanker og meninger og delta i samfunnsliv og demokratiske prosesser. Gjennom kritisk arbeid med tekster og ytringer øver elevene opp evnen til kritisk tenkning og lærer seg å håndtere meningsbrytninger gjennom refleksjon, dialog og diskusjon. Utvikle elevenes evne til å uttrykke seg skriftlig og muntlig. Dette gir elevene grunnlag for å kunne gi uttrykk for egne følelser, tanker og erfaringer, noe som er viktig for å håndtere relasjoner og delta i et sosialt fellesskap.

DEMOKRATI OG MEDBORGERSKAP

Utvikle kunnskap og ferdigheter for å kunne skape og delta i demokratiske prosessar. Utvikle kunnskap om og innsikt i demokratiske prinsipp. Gi forståelse av hvordan elevene kan ta i bruk kunstneriske ytringsformer og estetiske uttrykk i demokratiske prosesser. Tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meningsbryting og vise aktivt medborgarskap.

Fremje evne til samspel i aktivitetar og refleksjon over kva eiga deltaking og eigen innsats inneber for samspel og læring. Få kunnskap om og forståing av demokratiske verdiar og spelereglar gjennom medverknad og medansvar i deltaking og samarbeid. Gje rom for å øve opp kritisk tenking og lære å handtere meningsbrytingar og respektere usemje.

Få øvelse i å innta ulike perspektiver, og være åpen for andres synspunkter.

Utvikle elevenes muntlige og skriftlige retoriske ferdigheter, slik at de kan gi uttrykk for egne tanker og meninger og delta i samfunnsliv og demokratiske prosesser. Gi elevene innblikk i andre menneskers livssituasjon og utfordringer. Dette kan bidra til at de utvikler forståelse, toleranse og respekt for andre menneskers synspunkter og perspektiver, og det kan legge grunnlaget for konstruktiv samhandling.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Utvikle kunnskap om korleis levekår, levesett og demografi heng saman. Sjå at handlingar både på individ- og samfunnsnivå har betydning. Lese og forstå og håndtere meningsmotsetninger, interessekonflikter. Bidra til å bevisstgjøre elevene og ruste dem til å handle og påvirke samfunnet gjennom språket.

Fortsett på andre siden!

Fortsett på andre siden!

Fortsett på andre siden!

NOTATER

Hjemme hos oss

TEMA 2: OVERORDNET FAGLIG FORANKRING OG KOMPETANSEMÅL

Kunsten å lære

TEMA

2

B) KOMPETANSEMÅL

KRLE, E. 4. TRINN:

- Beskrive og samtale om ulike måter å leve sammen på i familie og samfunn
- Identifisere og reflektere over etiske spørsmål
- Utforske og samtale om etiske sider ved menneskers levesett
- sette seg inn i og formidle egne og andres tanker, følelser og erfaringer
- Samtale om hva menneskeverd, respekt og toleranse betyr, og hva det innebærer for hvordan vi lever sammen.

NATURFAG, E. 2 OG 4. TRINN:

- Undre seg, utforske og lage spørsmål, og knytte dette til egne eller andres erfaringer
- Presentere funnene sine og beskrive hvordan eleven har kommet fram til dem
- Utforske sansene gjennom lek inne og ute og samtale om hvordan sansene brukes til å samle informasjon
- Bruke tabeller og figurer til å organisere data, lage forklaringer basert på data og presentere funn (4. trinn)
- Samtale om hva fysisk og psykisk helse er, og drøfte hvordan livsstil og trivsel påvirker helse (4. trinn)

SAMFUNNSFAG E. 2. OG 4. TRINN:

- Utvikle og presentere samfunnsfaglege spørsmål
- Reflektere over kvifor menneske har ulike meiningar og tek ulike val
- Samtale om tilhørslse og kva som påverkar relasjonar
- Beskrive og gje døme på mangfald i Noreg, med vekt på ulike familieformer og folkegrupper
- Samtale om kjensler og korleis egne og andre sine grenser kan uttrykkest og respekterast
- Presentere og gje døme på rettar barn har i Noreg, og kva barn kan gjere ved brot på desse rettane
- Samtale om grenser knytte til kropp, kva vald og seksuelle overgrep er, og kvar ein kan få hjelp dersom ein blir utsett for vald og seksuelle overgrep (4. trinn)
- Samtale om identitet og fellesskap og reflektere over korleis det kan opplevast å ikkje vera del av fellesskapet (4. trinn)

MATEMATIKK E. 2. TRINN:

- lassere tal på tallinja og bruke tallinja i rekning og problemløysing
- Ordne tal, mengder, former utfrå eigenskapar. Samanlikne dei og reflektere over om dei kan ordnast på fleire måtar.
- Utforske tal, mengder og teljing i leik, natur, biletkunst, representere tala på ulike måtar og omsetje mellom dei ulike representasjonane
- Lage og følgje reglar og trinnvise instruksjonar i leik og spel
- Utforske addisjon og subtraksjon og bruke dette til å formulere og løyse problem frå leik og kvardag.

KROPPSØVING E. 2 TRINN:

- Utforske eigen kroppsleg bevegelse i leik og andre aktivitetar, åleine og saman med andre.
- Utforske og gjennomføre grunnleggjande bevegelsar som å krype, gå, springe, satse, lande og vende i ulike miljø ut frå egne føresetnader
- Leike og vera med saman med andre i aktivitet i varierte bevegelsesmiljø
- Forstå og praktisere enkle reglar for samspel i ulike bevegelsesaktivitetar

NORSK E. 2. TRINN:

- Utforske, formidle og uttrykke tekst gjennom samtale, leik, song, teikning, skrivning, bevegelse eller andre kreative uttrykk (2./4. trinn)
- Beskrive og fortelle muntlig
- Lytte, ta ordet etter tur, begrunne meiningar, gje respons til andre i samtaler
- Utforske og samtale om oppbygningen av og betydningen til ord og uttrykk
- Beskrive, fortelje og argumentere muntlig og bruke språket på kreative måter (e. 4. trinn)

DRAMA OG RYTMISK, E. 2. OG 4. TRINN:

- Utforske ulike teateruttrykk gjennom lek og dramatisering
- Beskrive opplevelser gjennom språk og bevegelse
- Utforske og leke med kroppsspråk og mimikk
- Leke med rytmeuttrykk i ulike tempo
- Dramatisere enkle handlingsforløp sammen med andre (4. trinn)
- Improvisere ulike former for bevegelse til ulike rytmer og aktiviteter (4. trinn)

NOTATER

Hjemme hos oss

Dag 1

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
2

TRIGGER: FORSKER MED OPPDRAG

Dette skal skje:	Kunstner i rolle som forsker (lærer i rolle), som introduserer temaet og gir klassen et oppdrag.
Du trenger:	Kostymer: Forskerfrakk, skriveblokk og penn, løsskjegg/parykk/briller (noe som endrer utseendet), classesett med forskerskilt.
Forbered i forkant:	Avtal kunstner og lærere hva som skal skje når kunstner er ute av rommet. Kunstner forbereder en forskerkarakter.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Klasserom

VEILEDNING:

- Kunstneren som «Lærer i rolle»: En forsker, litt surrete type som kan veldig mye og likevel veldig lite, kommer inn i klasserommet. Forteller at hen forsker på hvordan barn lever, og hvordan familier fungerer og bor i hele verden. Nå har forskeren kommet hit til (hjemstedet), men pga Covid-19 får hen ikke kommet hjem til familiene slik som vanlig. Forskeren har ikke peiling på hvordan barn i (hjemstedet) lever, og trenger hjelp. Kan klassen hjelpe forskeren? Hvordan kan vi hjelpe? **NB! Skriv ned forslagene. Disse kan brukes dag 3 og 4, i tillegg til det som passer inn dag 1, 2, 5 og 6. Referer da til deres forslag når ulike oppgaver gjøres!**
- Forskeren annonserer at den kommer tilbake i neste uke, og at alt elevene har av informasjon, bilder, tegninger, tekster, eksempler på hvordan de har det, og også hvordan de ser for seg at et godt hjem og et godt liv ser ut her de bor, vil bli tatt veldig varmt imot og være veldig viktige bidrag til forskningen!
- Forskeren deler ut forskerassistent-skilt til alle, og gir notatblokk og penn til voksen – som må love å ta vare på og skrive ned alt det kloke elevene finner ut, og tar farvel.

OPPPVARMING: MIMEOPPPVARMING - MORGENEN MIN

Dette skal skje:	Hver og en skal fysisk gjenskape sin morgenrutine, fra de står opp til de går ut av døra.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	Tenk ut spørsmål det er naturlig å stille for å finne de ulike morgenrutinene elevene har. Eksempler i teksten, men avpass mengde og finn egen flyt.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom, evt. gymsal

VEILEDNING:

- Koble til forskeroppdraget. Alle barna legger seg ned på gulvet, med litt plass rundt seg slik at de ikke kommer borti hverandre. Du går rundt i rommet, og snakker rolig og tydelig. Fortell at elevene skal late som de er tilbake i senga hjemme før de skal på skolen, og at de enda ikke har stått opp. Still spørsmål om hvordan eleven sover og våkner. F.eks.: Hvordan ligger du vanligvis i senga? Hvordan blir du vekket når du skal på skolen? Hvem andre er der?
- Be elevene om å stå opp slik de pleier, og be dem mime alle aktivitetene, uten lyd, og at de fortsetter å høre på dine instruksjoner og spørsmål underveis. F.eks.: Står du opp med en gang? Hva er det første du gjør når du er ute av senga? Pusser du tennene? Pleier du å ha god tid eller har du det travelt?
- Led dem til alle har gått ut av døra. Når de har kommet dit kan de sette seg ned helt stille, og observere de andre til de er ferdige.
- Felles refleksjon: Snakk med den som sitter ved siden av deg i 2 minutter: Hva var lett og vanskelig med å se for seg og mime morgenen? Hvorfor tror dere at dere ble stilte så mange spørsmål? Hva hadde vært annerledes dersom dere ikke hadde fått noen spørsmål, tror dere?

REFLEKSJON: FYSISK REFLEKSJON - HOPPENDE

Dette skal skje:	Gjennom å tenke over ulike påstander og vise enighet/uenighet gjennom å hoppe, reflekterer elevene over dagens økt.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	Tenk ut og noter ned 5-7 påstander som skal stilles i øvelsen.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Påstandene i øvelsen skal knyttes til dagens hovedaktivitet og blandes sammen med generelle påstander om familie, hjem og hverdagsliv. Varier mellom positive, nøytrale og negative påstander. Unngå påstander med rett og feil svar. Velg 5-7 påstander. Eksempler på påstander: *Jeg synes barn burde få bestemme hvordan boliger skal se ut, Jeg har gjort noe jeg aldri har gjort før i dag, Jeg tenker ofte på hjemmet mitt når jeg er på skolen*

- Elevene sprer seg ut i rommet.
- Forklar: Veileder kommer med ulike påstander som elevene skal respondere på. Hvis de er enige skal de hoppe opp og ned så høyt de klarer (froskehopp), og jo mer enige de er jo høyere må de hoppe. Hvis de er helt uenige, skal de stå i ro. Bli enige med elevene om hvordan hoppene på Helt enig, litt enig, verken eller, litt uenig, og helt uenig er.
- Gjennomfør øvelsen med 5-7 påstander. Gi elevene 15-20 sekunder til å svare pr. påstand.
- Etter noen viktige, overraskende eller interessante svar kan du be elevene fortelle hvorfor de gjorde slik de gjorde, for å forstå hva de tenker.

Hjemme hos oss

Dag 1

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
2

HOVEDAKTIVITET: UTFORSKE BOLIG, NABOLAG OG HJEM

Dette skal skje:	Elevene skal utforske, komme på og gjenskape ting og aktiviteter som finnes i egne og andres hjem. De skal også tegne en felles tegning av sine hjem.
Du trenger:	Bolk A: Stor papirrull, tape til å feste rullen på gulvet, fargestifter til alle, musikkspiller som kan kobles til spilleliste med rolig musikk. Kamera. Bolk B: Lapper eller post-it i to forskjellige farger og penn. Pose. Kamera.
Forbered i forkant:	En spilleliste med rolig musikk (Idé: kanskje musikk med hus/hjem/nabolag-tematikk?)
Forbered i rommet:	Sikre at teknikken fungerer, ha klart utstyr til bolk B.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Bolk A - VÅRT LANGE NABOLAG:

- Vi som forsker-assistent skal nå samarbeide om å lage en kjempestor tegning der vi samler alle stedene vi bor, på ett ark. Alle skal stille seg rundt papiret på gulvet og velge et tegneredskap (de voksne bør også være med). Grappa begynner å tegne når musikken settes på, og når den skrur av stopper alle, for da kommer nye instruksjoner. Fortell at det kan være lurt å tenke seg om, før man begynner å tegne. Oppgaven er å tegne stedet eller stedene de bor. Sett på musikken og la grappa tegne så lenge du ser det fungerer godt. Minst i 3-5 minutter. Når tiden er inne skrud du av musikken og alle stopper.
- Be grappa se på tegningene sine. Spør: "Hva er det du liker godt med stedet du bor, som gjør at du blir glad eller føler deg bra?" Tegn inn dette. Sett på musikken. Stopp.
- Gi nytt oppdrag: "Er det noe med stedet du ikke liker? Som gjør at du blir trist eller sint eller gjør at du ikke føler deg bra?" Tegn inn dette. Sett på musikken. Stopp.
- Nytt oppdrag: Be alle reise seg opp og bytter plass ved å gå to hjem til venstre. Kikk ned på tegningene foran deg. Se på den du har foran deg og de som er på hver side av denne, dere er nå naboer. Sammen skal dere nå lage noe som binder dere sammen. Kanskje dere vil ha en felles lekeplass? Felles trær? Eller en vei mellom hjemmene, eller et gjerde? Dere bestemmer! Jobb først i fem minutter med naboen til høyre og så fem minutter med naboen til venstre. Gi tegn med musikken.
- Alle reiser seg igjen og går to hjem til venstre. Kikk ned på tegningen til hele klassen. Hva mangler for at dette skal bli et hyggelig nabolag? Trær? Blomster? Biler? Veier? Leker? Sjøppelkasser? Farger? Himmel? Hva ser man inn i vinduene? Dere bestemmer hva som mangler. La grappa jobbe så lenge de jobber konstruktivt. Gi tegn med musikken.
- Filosofisk refleksjon: Be elevene gå tilbake til sitt opprinnelige hjem; hva er nytt? Kunne du tenkt deg å få det slik som det har blitt nå? Hvorfor/hvorfor ikke? Deretter (spørsmålene er eksempler):
Hva er en bolig? Hva skal til for at vi skal kunne kalle det en bolig? Kan et telt være en bolig? Hvem bestemmer hvordan boliger skal se ut, og hva slags farger de skal ha? Hvordan hadde boliger sett ut dersom barn fikk bestemme?
Refleksjonsspørsmålene og stikkordsmessige svar noteres ned, og leveres sammen med tegningen til forskeren på dag 6.

Bolk B- HJEM-STATUER:

- Minne om forskeroppgave. Hva er et hjem? (sammenlign gjerne med bolig). Be elevene komme med forslag til hva som trengs for at noe skal være et hjem. (Både ting som skjer der, objekter, mennesker og abstrakte ting som kjærlighet og trygghet). Hva hører ikke til i et hjem/hva vil vi ikke ha i et hjem (samme kategorier)? En voksen skriver opp alle forslagene, både det som trengs (på en farge) og det som ikke hører til (på annen farge), med tydelig skrift (eller elevene kan skrive selv), ett forslag pr. lapp. Putt alle forslagene i en pose.
- Del inn klassen i grupper på 3-5. Hver gruppe trekker to lapper, leser dem og velger seg en. Oppgaven er å sammen bli til en statue av det som står på lappen.
- La elevene få litt tid, og så teller du ned fra 10. Når du kommer til 0 må de stå musestille, som statuer.
- Gå rundt og se på statuene. Vær strikt på at alle faktisk må stå i frys og være stille. Ikke gi respons før alle på grappa er i frys. Ta bilde av statuene (til forskeren). Sikre at alle gruppene blir tatt bilde av. Gi kort, konstruktiv tilbakemelding på innholdet. Alle løsninger er lov. Alternative, kreative løsninger anerkjennes.
- Løs opp statuene og ta neste lapp. Gjøres 3-6 ganger.
Alle forslagene og bildene tas vare på, og leveres til forskeren på dag 6.

NOTATER

Hjemme hos oss

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

T E M A

2

OPPVARMING: MIMEOPPVARMING - FAMILIEN MIN

Dette skal skje:	Hver og en skal fysisk gjenskape rutinene etter skoletid, fra de kommer inn døra til de møter familien sin.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	Tenk ut spørsmål det er naturlig å stille for å finne de ulike rutinene elevene har. Eksempler i teksten, men avpass mengde og finn egen flyt.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom, evt. gymsal

VEILEDNING:

1. Minne alle om å ta på forskerskiltene sine. Ved opprop kan dette gjøres i den forbindelse.
2. Alle barna finner seg et sted å stå i rommet, med litt plass rundt seg slik at de ikke kommer borti hverandre. Veileder går rundt i rommet, og snakker rolig og tydelig. Fortell at hver og en nå skal lukke øynene og se for dere at dere står rett utenfor døra hjemme, dere har akkurat kommet hjem fra skolen, og dere har kanskje på dere ytterklær, jakke, sko, og dere har kanskje på sekk.
3. Be elevene åpne øynene, åpne døra og gå inn. Still spørsmål om hva elevene gjør når de kommer hjem.
4. Be elevene se på familien sin. Hvordan ser de egentlig ut? Se på dem, og tenk etter: Hva er det du liker best med de ulike folka i familien din? Hva er det du liker minst? Er det noe dere i familien har til felles? Still spørsmål om familien.
5. Hver og en kan velge å være med familien, eller gå. Hvis de velger å være med familien, kan de sette seg ned på gulvet der de er nå. Hvis de velger å gå, kan de gå bort til døra.
6. Snakk med den som sitter ved siden av deg i 2 minutter (hjelp til å finne partnere ved behov): Hvordan var det å se for seg der dere bor/dere bor med? Var det lett eller vanskelig å se det for seg, huske hvordan familiene er? Fortell hvorfor du valgte å bli sittende eller gå.

Refleksjon: Hør svar fra noen av parene. Hva betyr det egentlig å være en familie? Noter ned stikkord som tas med til forskeren.

REFLEKSJON: FYSISK REFLEKSJON: LØPENDE

Dette skal skje:	Gjennom å tenke over ulike påstander og vise enighet/uenighet gjennom å løpe, reflekterer elevene over dagens økt.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	Tenk ut og noter ned 5-7 påstander som skal stilles i øvelsen.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Påstandene i øvelsen skal knyttes til dagens hovedaktivitet og blandes sammen med generelle påstander om familie, hjem og hverdagsliv. Varier mellom positive, nøytrale og negative påstander. Unngå påstander med rett og feil svar. Velg 5-7 påstander. Eksempler på påstander: *Jeg har lært noe nytt om noen andre i dag. Jeg savner ofte familien min når jeg er på skolen. Jeg synes jeg ligner på de andre i familien min.*
2. Forklar: Veileder kommer med ulike påstander som elevene skal respondere på. Hvis de er enige skal de løpe rundt i rommet uten å komme borti noen andre. Jo mer enige, jo raskere løping. Hvis de er helt uenige, skal de sette seg ned på rompa. Bli enige med elevene om ca hvordan helt enig, litt enig, verken eller, litt uenig, og helt uenig er.
3. Gjennomfør øvelsen med 5-7 påstander. Gi elevene 15-20 sekunder til å svare pr. påstand.
4. Etter noen viktige, overraskende eller interessante svar kan du be elevene fortelle hvorfor de svarte slik de gjorde, for å forstå hva de tenker.

NOTATER

Hjemme hos oss

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

T E M A

2

HOVEDAKTIVITET: FAMILIENS STORE TALL OG BITTELILLE FAMILIEPORTRETT

Dette skal skje:	Bli kjent med egen familie gjennom tall, og deretter lage et familieportrett.
Du trenger:	Bolk A: En rull maskeringstape, kamera, skriveblokk og penn. Bolk B: Yoghurtlokk/smørlokk og andre plastlokk med «ramme» - minst nok til alle, bunke ark a 110 g tykkelse, tynne fargeblyanter til alle, akrylmaling i brun og svart, malepensler til alle, saks til alle, limstifter, tråd og nål til oppheng. Underlag til å male på.
Forbered i forkant:	Samle inn yoghurtlokk/smørlokk og lignende med «ramme». Idé: Kan elevene få i oppgave å ta med lokk hjemmefra noen dager før?
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Bolk A – FAMILIENS STORE TALL:

Forskeren vil gjerne ha litt tall på familiesituasjonene våre. Lag en linje midt i rommet med tape. Dette er en skala fra ingenting - mange. Elevene (forskerne) skal stille seg opp der de hører til langs linja, som svar på spørsmålene du stiller. Dersom en er usikker på svaret kan en stille seg etter der en sånn cirka tror.

1. Still ett spørsmål av gangen (velg noen, alle, eller andre tilsvarende spørsmål):

- Hvor mange føtter er det i hjemmet ditt til sammen?
- Hvor mange dyr bor i hjemmet ditt?
- Hvor mange dører har du i hjemmet ditt?
- Hvor mange barn bor det hjemme hos deg?
- Hvor mange neser er det til sammen på dem som bor i nabohjemmet?

Hvor mange år er alle i familien til sammen?

2. La gruppa snakke sammen mens de stiller seg opp. Bruk 1-3 min pr. spørsmål. La gruppa finne ut hvordan de skal plassere seg for å løse oppgaven på egen hånd. Når du stopper etter spørsmålene er det viktig å ikke korrigere/«rette», men hjelpe dem som evt. sitter fast til å løse det selv. Voksne uten andre oppgaver kan gjerne være deltaker her (uten å ta styringa).

3. Stopp opp mellom hvert spørsmål: Gå fra elev til elev langs hele rekka (to runder for hvert spørsmål), og la alle få svare på hvilket tall/svar de har. Om noen står feil i henhold til tallet de selv sier den første gangen, så kan de få hjelp til å finne rett plass. Andre runde står alle riktig, ta bilde av rekka (til forskeren) og gå videre til neste spørsmål.

4. Refleksjon: Slik ser klassen vår ut, ut i fra hjemmene og familiene våre. Var det lett eller vanskelig å finne svar? Hvorfor var det evt. vanskelig? Ble dere overrasket over noe? Er det noen andre spørsmål vi kunne stilt for å fortelle om familiene eller hjemmene våre? Skriv ned forslag og spar til dag 3-4, dersom denne øvelsen skal brukes der.

AVANSERING 1: Øvelsen skal foregå uten å prate med hverandre. **AVANSERING 2:** Gi tidsfrist: F.eks. «1 min fra Nå!»

Bolk B - BITTELITE FAMILIEPORTRETT:

1. Forskeren vil gjerne se hvordan familiene våre er her vi bor, og det må vi hjelpe forskeren til å få se. Vis eksempler på svært ulike familieportretter (i ressursbank). Fortell at hver elev skal få lage sitt eget bittelille familieportrett, så små at forskeren får plass til dem alle sammen i kofferten.

2. Hver elev får velge seg et lokk som ramme til familieportrettet sitt og måler opp og klipper ut et papir i en størrelse som passer inn i rammen (før maling, ellers vanskelig å måle).

3. Hver elev maler rammen brunt eller svart (dersom de ikke vil beholde opprinnelig farge).

4. Hver elev tegner ett familieportrettet hver, i fri utforming, gjerne få fram familien sine særtrekk, og/eller inspirert av eksemplene. Eneste regel: Må fylle hele arket med farge.

5. Lim portrettet inn i rammen. Bruk tråd og nål for å lage hull i rammen til oppheng av bildet.

6. Refleksjon i par: Fortell for hverandre. Gruppen deles i par. I parene skal først A fortelle om bildet sitt til B, før B forteller om bildet sitt til A. Deretter: Hele gruppa samles i en sirkel på gulvet. Her får A fortelle klassen om B sitt bilde og B forteller om A sitt bilde - til resten av gruppen. Den som eier bildet får ikke si noe. Sekretær (en voksen) noterer stikkord til forskeren.

NOTATER

Hjemme hos oss

Dag 3-4

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

T E M A

2

OPPVARMING: MIMEOPPVARMING MED SANSEINTRYKK OG SANSEKORT

Dette skal skje:	Hver og en skal fysisk gjenskape rutiner fra hverdagen, med fokus på sanseintrykk. Sansekort-refleksjon.
Du trenger:	Sansekort – 1 sett pr. elev
Forbered i forkant:	Tenk ut spørsmål det er naturlig å stille for å finne de ulike rutinene elevene har. Eksempler i teksten, men avpass mengde og finn egen flyt.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom, evt. gymsal

VEILEDNING:

1. Minne alle om å ta på forskerskiltene sine. Ved opprop kan dette gjøres i den forbindelse.
2. Alle barna finner seg et sted å stå i rommet, med litt plass rundt seg slik at de ikke kommer borti hverandre. Veileder går rundt i rommet, og snakker rolig og tydelig. Fortell at hver og en nå skal lukke øynene og se for seg en annen hverdagsstiasjon (f.eks leggerutiner/matrutiner, eller gjenta en av de andre rutinene som ble brukt i økt 1 eller 2).
3. Be elevene åpne øynene og begynne å mime situasjonen. Still spørsmål som hjelper elevene å utdype/ huske detaljer i situasjonen. Fokuser på sanseintrykk: hvordan det lukter, hvilke farger, hvilke lyder, hvilke smaker. Hvordan kjennes kroppen? Hva tar du på? Hvordan er underlaget? Er det kaldt, varmt, hardt, mykt? Kanskje trækker du på noe?
4. Refleksjon med sansekort (velg noen kort dag 3, andre dag 4): Kortene har bilde av en sans på en side, og er blanke på den andre siden. Oppgaven er å skrive/tegne på baksiden av kortene. Demonstrer oppgaven og fokuser på ett kort om gangen. På baksiden av ØYE-kortet, skal du skrive/tegne noe du likte at du SÅ i hverdagsstiasjonen du mimte. F.eks noe du så da du stod opp, på badet, på kjøkkenet. På baksiden av NESE-kortet skal du skrive eller tegne noe du luktet som luktet godt eller vondt. MUNN: Noe du smakte på eller spiste. HÅND: Noe du kjente på eller tok på (som var varmt/kaldt/mykt?) og på ØRE-kortet kan du tegne noe du hørte som du likte eller ikke likte. På HJERTE-kortet kan du skrive eller tegne noe du følte – noe som gjorde deg glad, sint, sjalu, redd eller trist.
5. Elevene kan spre kortene ut foran seg på golvet. De kan enten snakke med personen som er nærmest om refleksjonene sine, eller så kan alle gå rundt og se på hverandres arbeid.

REFLEKSJON: FYSISK REFLEKSJON: FRØ TIL SOLSIKKE/DYP TIL LYS TONE

Dette skal skje:	Gjennom å tenke over ulike påstander og vise enighet/uenighet gjennom å gå fra frø til solsikke/fra dyp til høy tone, reflekterer elevene over dagens økt.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	Tenk ut og noter ned 5-7 påstander som skal stilles i øvelsen.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Påstandene i øvelsen skal knyttes til dagens hovedaktivitet og blandes sammen med generelle påstander om familie, hjem og hverdagsliv. Varier mellom positive, nøytrale og negative påstander. Unngå påstander med rett og feil svar. Velg 5-7 påstander.

1. Dag 3: Fra frø til solsikke, dag 4: fra dyp til lys tone
2. Veileder kommer med ulike påstander som elevene skal respondere på, etter ramme avtalt i punkt 1. Bli enige med elevene om ca hvordan helt enig, litt enig, verken eller, litt uenig, og helt uenig er.
3. Gjennomfør øvelsen med 5-7 påstander. Gi elevene 15-20 sekunder til å svare pr. påstand.
4. Etter noen viktige, overraskende eller interessante svar kan du be elevene fortelle hvorfor de svarte slik de gjorde, for å forstå hva de tenker.

NOTATER

Hjemme hos oss

Dag 3-4

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

T E M A

2

LÆRERSTYRTE DAGER. IDEER TIL HOVEDAKTIVITETER.

HVA ER GREIT OG HVA ER IKKE GREIT I FAMILIEN? HMS for elever

Det skjer ting som ikke er greit i mange familier. 1 av 10 opplever seksuelle overgrep og 1 av 12 barn blir utsatt for grov vold, og 1 av 12 barn har foreldre som strever med rus (ref. korus-sor.no). Forslag til måter å samtale med barnegruppa om dette finnes f.eks her: <https://www.korus-sor.no/samtaler-med-barn/> (nederst: snakke i barnegrupper) og www.jegvet.no (1. – 4. trinn).

STATISTIKK AV RESULTATER FRA HJØRNEGRUPPER/LANG REKKE

Forberedelse: Velg enten hjørnegrupper eller lang rekke som utgangspunkt. Velg deretter 1-3 elever pr. påstand som får i oppdrag å skrive ned hvor mange som står i hvert hjørne/hvor langs linja. Velg antall påstander etter hvor mange grupper du vil dele inn i til statistikkarbeidet etterpå.

HJØRNEGRUPPER

I hvert hjørne av rommet er det en plass, og elevene (forskerne) stiller seg i det hjørnet som passer med svaret deres. Hvert hjørne har fargekoding: Grønn, gul, rød, blå. Viktig å ikke velge påstander som segregerer klassen etter sosioøkonomisk bakgrunn. Forbered derfor påstandene på forhånd. Ha alltid et «annet»-hjørne. Eksempler på spørsmål:

- Hvor mange bor i huset? 1-2 (grønt hjørne)/3-4 (gult hjørne)/5-10 (rødt hjørne)/annet (blått hjørne)
- Hvilket rom liker du best å være i hjemme? Kjøkken/stue/soverom/annet
- Hvordan kommer man i kontakt med deg når du er inne? Ringeklokke/bjelle/banke på/annet
- Er det rotete eller ryddig på soverommet ditt akkurat nå? Veldig ryddig/passe/veldig rotete/annet
- Hva slags materiale trækker man på før man kommer inn til deg? Grus/asfalt/gress/annet
- Farge på huset sitt: Hvitt/grått/rødt/andre farger (bruke andre farger enn det som er på golvet)
- Hvordan er lydene rundt huset ditt? Bylyder/naturlyder/stille/annet
- Hva liker du best å gjøre utenfor huset ditt? (her trengs det kanskje veldig mange «hjørner» - kan være gøy å prøve – la klassen hjelpe til å finne ut hvordan løse det).
- Hvordan kommer du deg fra huset til skolen? Gå/buss/bil/annet

Spør tilfeldige elever hvorfor de har stilt seg der de står. Finn ut hvorfor elever har stilt seg i annet-hjørnet: Kan de utdype? Sørg for at klassen følger med når du spør/hører svar.

FAMILIENS STORE TALL/LANG REKKE (som økt 2)

Gjenta øvelsen med Familiens store tall fra økt 2, med noen av de samme og noen nye påstander.

STATISTIKK AV HJØRNEGRUPPE- ELLER LANG REKKE - SVAR:

Bruke svarene fra hjørnegruppene eller lang rekke til å lage statistikk som gis til forskeren.

Dele i forsker-grupper som får i oppdrag å lage statistikk over hver sin påstand.

La elevene få ro til å finne ut av hvordan de skal representere dette på egen hånd, uten for mange føringer. (jfr. prinsipp om produksjon, ikke re-produksjon). Evt. kan man vise eksempler på måter det går an å vise dette på, men vis da mange ulike eksempler, slik at det blir til inspirasjon, ikke føring. Derimot er det flott å vise noen ulike former for statistikk etterpå, når elevene er ferdige og har delt sine forslag.

TIDSBRUK I HJEMMET

Be elevene tenke på hva de gjør i ulike rom i huset (gjør det til fokus i oppvarmingsøvelsen), og hvor mye tid de bruker i ulike rom.

Elevene kan deretter få i oppgave å vise dette på et ark; 2 og 2 eller alene.

Del med hverandre, og reflekter over arbeidet. Klargjør til visning for forskeren.

FAMILIETRE

Elevene får i oppgave å lage et familietre, slik de selv ønsker å utforme det, med utgangspunkt i eleven selv. Kan vise eksempler, men vis i såfall mange ulike, slik at elevene selv kan velge hvordan de vil utforme det. Eleven, søsken, foreldre og videre familie (så vidt man kjenner til dem) kan skrives inn, og portretter kan tegnes. Kan henges opp/samles inn og leveres til forskeren.

SAMLE OG STRUKTURERE DATA FRA DAG 1 og 2

- Sette opp lapper og bilder fra økt 1: Bolk A- Statuer på en plattsje. Evt. lage digital presentasjon av bildene.
- Gå videre med spørsmålet fra økt 1: bolk B – Vårt lange nabolag: «Hvordan hadde boliger sett ut dersom barn fikk bestemme?» - tegne ut forslag til nye boliger
- Henge opp familieportrettene. Hver elev skriver en liten tekst hver til sitt bilde, om familien sin. Kan kobles sammen med Familietre.

HVOR BOR VI – I FORHOLD TIL HVERANDRE?

Hvem i klassen bor du i nærheten av? Hvor lang tid bruker du til skolen? Hvem bor nærmere skolen enn deg? Hvem bor lengre unna? Er det noen som bor i nærheten av læreren? Snakk sammen i grupper først, og så i fellesskap.

Prøv å finn ut av det sammen. Når dere har fått noen holdepunkter klart:

Bruke hele rommet/uterommet, og prøv å gjenskape avstandene (med skolen som midtpunkt) med å plassere dere utover i landskapet.

Ta bilde av menneske-kartet dere har laget.

Kan kartet lages på en annen måte?

Kan vi finne ut akkurat hvor vi bor i forhold til hverandre? Hvordan?

Visste du hvor nærme/langt unna de andre bodde? Kan du kanskje gå på besøk til noen fra der du bor?

Hjemme hos oss

Dag 5

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

T E M A

2

OPPVARMING: MIMEOPPVARMING – HEMMELIG OPPDRAG 1

Dette skal skje:	I par: Den ene velger en situasjon å mime, og den andre ser på og gjetter. Med bytte.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom, evt. gymsal

VEILEDNING:

1. Minne alle om å ta på forskerskiltene sine. Ved opprop kan dette gjøres i den forbindelse.
2. Del elevene inn i par. En i hvert par må gå ut og vente mens oppdraget gis til den andre i paret. Be dem velge en situasjon i hjemmet sitt som de skal mime, slik vi har gjort det sammen før. De skal velge noe de blir glad av/setter pris på/synes er hyggelig. De begynner å mime, og er i gang når partneren kommer inn.
3. Partnerne på gangen får instruksjon før de går inn: Observer partneren din i ett minutt (til du hører at 1 minutt har gått) før du kommer med forslag til hva den mimer.
4. Be de i paret som er ute av rommet komme inn. Partneren går inn og observerer. Gi tegn når 1 min er omme. Partnerne gjetter hva partner mimer.
5. Bytt om. Gjør det samme, men denne gangen skal de som mimer velge en situasjon i hjemmet sitt som de ikke liker så godt å gjøre/blir sure av.
6. Be om en kort rapport om hvordan dette var, på to setninger fra hvert av parene. Noter ned til forskeren. Overgang til hovedaktivitet.

REFLEKSJON: FYSISK REFLEKSJON: VALGFRI

Dette skal skje:	Gjennom å tenke over ulike påstander og vise enighet/uenighet gjennom å løpe, reflekterer elevene over dagens økt.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	Tenk ut og noter ned 5-7 påstander som skal stilles i øvelsen.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

- Påstandene i øvelsen skal knyttes til dagens hovedaktivitet og blandes sammen med generelle påstander om familie, hjem og hverdagsliv. Varier mellom positive, nøytrale og negative påstander. Unngå påstander med rett og feil svar. Velg 5-7 påstander. Eksempler på påstander: Jeg ville flyttet inn i mitt kollasj-hus om jeg kunne, Jeg gleder meg til forskeren kommer tilbake, Det var vanskelig å ikke gjøre som Dracula sa.
1. Spør: Hvordan kan vi utvikle refleksjonen? (få flere svaralternativer? Hvor lite kan vi gjøre det? Hvor stort kan vi gjøre det?). Teste ut 1-2 forslag.
 2. Veileder kommer med ulike påstander som elevene skal respondere på, etter ramme avtalt i punkt 1. Bli enige med elevene om ca hvordan helt enig, litt enig, verken eller, litt uenig, og helt uenig er.
 3. Gjennomfør øvelsen med 5-7 påstander. Gi elevene 15-20 sekunder til å svare pr. påstand.
 4. Etter noen viktige, overraskende eller interessante svar kan du be elevene fortelle hvorfor de svarte slik de gjorde, for å forstå hva de tenker.

NOTATER

Hjemme hos oss

Dag 5

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA

2

HOVEDAKTIVITET: DRØMME – KOLLASJ MED DRONNINGEN (OG DRACULA) BEFALER

Dette skal skje:	Lage en kollasj av et rom du kan trives i. Kollasjlagingen blir utfordret av en dronning og naboen hennes Dracula. Forberede presentasjon av materialet for forskeren.
Du trenger:	Bolk A: Utklipp av møbler fra ressursbank (maler printes i farget A3 fra pdf-ene) og fra interiør-blader. Pass på at det er nok utklipp til at elevene har mye å velge mellom. Alle klippes ut i forkant av økten, "rom-mal" printet ut på farget A3 ark, nok til hver enkelt elev, limstift til hver enkelt elev, Blyant + fargeblyanter til hver elev Bolk B: Tape/Læretyggis/Tegnestifter (til oppheng), tusj og plakater til oppsett av funn.
Forbered i forkant:	Klippe ut alle møblene som skal brukes fra maler og interiørmagasiner. Pass på at det er nok utklipp til at alle elevene har mye å velge mellom. (NB! Mye forarbeid!), printe rom-maler på farget A3-ark. Sørg for at alt som er samlet inn av materiale fra tema 2 finnes i rommet, til bolk B.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Bolk A – Drømme-kollasj med dronningen (og dracula) befaler

Overgang fra oppvarming: Samle trådene fra dagene som har gått: Hva har vi snakket om? Hør innspill. (Hva trengs i et hjem? Hva er ikke greit i et hjem? Nabolag-tegning. Hva er en bolig? Hva hvis barn bestemte hvordan boliger skulle se ut? Familieportrett og familiens store tall (og dag 3 og 4). Men det er noe forskeren ville vi skulle hjelpe til med som vi enda ikke har jobba med – nemlig hvordan vi helst vil ha det i hjemmet og familien i framtida, og hva som gjør at vi kan leve et godt liv hjemme. Og det må vi gjøre noe med.

1. Spør om elevene vet hva en kollasj er. Hør på innspill fra elevene. Forklar hva det er, om de ikke vet. I dag skal bruke denne kunstteknikken for å lage et sted vi synes det er godt å leve, et oppholdsrom eller stue vi kan trives i, et drømmested, sammen med familien eller de vi bor sammen med, eller med en drømmefamilie om vi heller vil det. Vis eksempler på utklipp og kollasj (se ressursbank).
2. Del elevene opp i ulike grupper ved behov. Gi hver elev en limtube, en rom-mal og legg alle utklippene av møbler i en liten haug på gulvet, med en gruppe sittende i sirkel rundt.
3. Nå må vi gjøre som Dronningen befaler. NB! Gjøres i denne rekkefølgen: Teppe, vindu, sofa, bord, stol, plante. Så hvis Dronningen befaler: "finn et teppe ..." Hold opp et bilde av et teppe. «så går du inn i midten av ringen, finner et teppe og går tilbake til plassen din og limer teppet på papiret ditt, men bare hvis jeg sier 'Dronningen befaler'». Test en gang. Pass på at de limer teppet på arket sitt. Så fortsette. Hold opp bilde av vindu. «Finn et vindu». «Stopp! – Dronningen befalte ikke!» Lek til de skjønner konseptet og det er lett for dem, gå deretter til steg 2.
4. «I denne runden skal vi fortsatt gjøre det Dronningen befaler, men hennes nabo i slottet ved siden av, Dracula, gir oss også instruksjoner. Men Dracula er en løgnhals. Så når jeg sier, "Dracula befaler ...", gjør du ikke som han sier, men ser på hvilket kort jeg holder i hånden og finner den tingen i stedet. Så hvis jeg sier "Dracula befaler: finn et bord" og holder opp et bilde av en stol, «Hva skal du da finne?» Ja, en stol, det stemmer. Lek leken videre. Reglene fra 1. del gjelder fortsatt. Når elevene har forstått, og har en del ting til rommet, la dem jobbe videre på egen hånd, og fyller ut rommet.
5. La elevene tegne farger på veggene, eller finne andre objekter de vil ha i rommet. La dem holde på en stund, så lenge det er konstruktiv jobbing.

Bolk B: Forberede presentasjon for forskeren

Alt som er samlet inn av materiale (tekst, tegninger, statistikk osv) gjøres klart, henges opp/legges fram/lages til presentasjon digitalt, til presentasjon for forskeren som kommer. Fordele hvem som forteller om hva; jobbe med hva dere vil fortelle? Hva er viktig å få formidlet?

NOTATER

Hjemme hos oss

Dag 6

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
2

OPPVARMING: MIMEOPPVARMING – HEMMELIG OPPDRAG 2

Dette skal skje:	I par: Den ene velger en framtidssituasjon å mime, og den andre ser på og gjetter. Med bytte.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom, evt. gymsal

VEILEDNING:

1. Minne alle om å ta på forskerskiltene sine. Ved opprop kan dette gjøres i den forbindelse.
2. Del elevene inn i par. En i hvert par må gå ut og vente mens oppdraget gis til den andre i paret. Be dem velge en situasjon de ser for seg at de kan være i, i drømmehjemmet sitt i framtiden, som de skal mime, slik vi gjorde sist økt. De begynner å mime, og er i gang når partneren kommer inn.
3. Partnerne på gangen får instruksjon før de går inn: Observer partneren din i ett minutt (til du hører at 1 minutt har gått) før du kommer med forslag til hva den mimer.
4. Be de i paret som er ute av rommet komme inn. Partneren går inn og observerer. Gi tegn når 1 min er omme. Partnerne gjetter hva partner mimer.
5. Bytt om. Gjør det samme, og den som mimer skal få velge en drømmesituasjon de har lyst til å være i sammen med familien sin, eller drømmefamilien sin. Det trenger ikke være i hjemmet.
6. Be om en kort rapport om hvordan dette var, på to setninger fra hvert av parene. Noter ned til forskeren. Overgang til hovedaktivitet.

REFLEKSJON: FYSISK REFLEKSJON: VALGFRI

Dette skal skje:	Gjennom å tenke over ulike påstander og vise enighet/uenighet gjennom å løpe, reflekterer elevene over dagens økt.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	Tenk ut og noter ned 5-7 påstander som skal stilles i øvelsen.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

- Påstandene i øvelsen skal knyttes til dagen i dag og hele temaet, blandes sammen med generelle påstander om familie, hjem og hverdagsliv. Varier mellom positive, nøytrale og negative påstander. Unngå påstander med rett og feil svar. Velg 5-7 påstander. Eksempler på påstander: Jeg likte å lage en ny familie, Det var vanskelig å bli enige i familien, Jeg fikk fortalt forskeren det jeg ville fortelle.
1. Spør: Hvordan kan vi utvikle refleksjonen? (få flere svaralternativer? Hvor lite kan vi gjøre det? Hvor stort kan vi gjøre det? Eksempel: Baby til voksen, fra å le til å gråte). Teste ut 1-2 forslag.
 2. Veileder kommer med ulike påstander som elevene skal respondere på, etter ramme avtalt i punkt 1. Bli enige med elevene om ca hvordan helt enig, litt enig, verken eller, litt uenig, og helt uenig er.
 3. Gjennomfør øvelsen med 5-7 påstander. Gi elevene 15-20 sekunder til å svare pr. påstand.
 4. Etter noen viktige, overraskende eller interessante svar kan du be elevene fortelle hvorfor de svarte slik de gjorde, for å forstå hva de tenker.

NOTATER

Hjemme hos oss

Dag 6

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

T E M A

2

HOVEDAKTIVITET: TEPPEFORT I GYMSALEN OG FORSKEREN KOMMER TILBAKE

Dette skal skje:	Elevene får bygge sitt eget «hjem» av tepper og gym-utstyr, og leker familier i disse. Forskeren kommer tilbake og får presentert alt elevene har funnet ut.
Du trenger:	Bolk A: Maskerings- eller elektrisk tape (flere ruller). Tepper, pledd, stoff, puter, stoler, bord (det man får samla, og som er tilgjengelig), utstyr frå gymsalens lager (alt mulig kan brukes!)
Forbered i forkant:	Kunstneren: Husk kostyme og rolle til forsker-karakteren.
Forbered i rommet:	Tape gulvet i gymsalen inn i ulike rom, og tildel hvert rom en haug med utstyr og tepper de kan bygge hus/området sitt på. Lås inne det som evt. ikke kan brukes til teppefort, så er det enklere å ha kontroll.
Slik ser rommet ut:	Gymsal

VEILEDNING:

Bolk A - TEPPEFORT I GYMSALEN

1. En lærer deler elevene inn i grupper, gjerne av ulike størrelse (2-6).
2. Presenter oppgaven: Hver gruppe skal være en familie, med de rollene og personene de vil skal være i familien. Minn om at det finnes mange ulike måter å være familier på, og at de kan la seg inspirere av ulike familier de har hørt om i klassen eller andre steder. Be dem snakke sammen og bli enige om følgende: Hvilket forhold har dere til hverandre i familien? Hvor gamle er dere? Hva gjør dere sammen hjemme? Jobber dere? Går dere på skole? Er dere pensjonister? osv.
3. Når premissene er satt av gruppa får de tildelt sitt bo-område (tapet opp på gulvet i gymsalen), og de skal her bygge et sted denne familien kan bo, ved å bruke ressursene de har fått tildelt/kan hente.
4. La gruppene jobbe og utvikle sine familier og sine bo-områder på egen hånd.
5. I gruppene kan de utforske rollene sine, hvordan dynamikken er i familien, hvordan det er å bo sammen.

Bolk B - FORSKEREN KOMMER TILBAKE/AVSLUTNING

1. Forskeren (utøver i rolle) kommer tilbake. Ser på fortene/husene elevene har bygd, snakker med «familiene», tar bilder av alle.
2. Alle rydder opp sine familie-områder, mens forskeren tar bilder og følger med.
3. Alle samles, og forskeren ser på alt materialet elevene (forskerne) har samlet. Elevene kan få fortelle og forklare underveis, som en oppsummering av hele temaet.
4. Forskeren kan få materialet med seg, eller ta bilder av det klassen vil ha, før forskeren takker for seg og takker for hjelpa!

NOTATER